

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVNISTVO: LJUBLJANA, KNAFLJEVA ULICA ST. 8. — TELEFON: 51-22, 51-23, 51-24, 51-25 in 51-26. — Izdaja veček dan opakone. Mesečna naročnina 6.— L. Za inozemstvo 10 L.
IZKLJUČNO ZASTOPSTVO za oglaševanje v Kraljevine Italije in koncesijske imen
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed
estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO.

Francija prekinila odnošaje s Sovjetsko Rusijo

Nemška ofenziva se na vsej vzhodni fronti nadaljuje

Borbe so zavzele ogromen obseg — Največja bitka tankov se bliža vrhuncu in utegne v par dneh prineseti odločitev v tem gigantskem spopadu

Vichy, 1. jul. s. Francija je prekinila diplomatske odnose s Sovjetsko zvezo. Zadnje je francoska vlada izdala včeraj naslednji komunikat:

Potem ko se je francoska vlada prepričala, da agenti Sovjetske Rusije razvijajo delavnost, ki škoduje varnosti države in javnemu redu, je sklenila

prekiniti diplomatske odnose z Moskvo. Francoskemu poslaniku v Moskvi je naročeno, da obvesti sovjetsko vlado o tem sklepku, dočim je admiral Darlan včeraj obvestil sovjetskega poslanika v Vichiju. Izdati bodo potrebeni ukrepi za vrnitev diplomatskih zastopnikov.

koli. Prebivalstvo se je vsidalo pred poslopij dnevnikov, da je lahko čitalo v izložbah nabita poročila, še preden so bila tiskana.

Washington, 1. julija s. Listi objavljujo nemška vojna poročila o velikih zmagah v

teknu prvega tedna operacij proti sovjetski vojski in z nepriraven grenostjo poudarjajo, da je treba z ozirom na skrajno točnost in iskrenost osnih komunikativ sklepati, da se Rusi kljub odporu naglo bližajo vojaški katastrofi.

Minsk v nemških rokah

v par dneh utegne priti v gigantski borbi motoriziranih armad do odločitve

New York, 1. jul. d. Po informacijah dopisnikov ameriških poročevalskih agencij se zmerom trajajo ogorčene borbe tankov in drugih oklopnih vozil na severu in na jugu od velikih mocivirij ob reki Pripyet ter južno od mocivirja Rokitno. Dočim v južnem delu tega bojnega področja Sovjeti s skrajnim naporom še združujejo nemško prodirjanje, pa je na severnem področju nemško tankovsko oružje prodrlje že globoko na sovjetsko ozemlje na področju Minska. Minsk je že v nemških rokah. V teh vojnih operacijah je rdeča armada zašla v skrajno težaven položaj. Upravičena je bojanjen, da grozi zelo številnim sovjetskim vojnim silam obkolitev od naglo napredovanjem nemških motoriziranih čet. Po mnenju ameriških poročevalcev utegne biti naslednji dva ali trije dnevi odločilni v rusko-nemški vojni. V koliko se bodo rdeče čete moči držati, je odvisno samo od tega, kako naglo bo nemška pehotna luhka sledila in podpirala z veliko brzino napredovanje nemške motorizirane edinice. Po zadnjih vesteh je prav verjetno, da grozi obkolitev tudi večjemu številu sovjetskih čet na skrajnem desnem krilu fronte na Poljskem, kjer izvajajo Nemci čedalje silnejši pritisk v smeri proti Kijevu.

Berlin, 1. julija s. V pojasnilu k posebnim poročilom nemškega vrhovnega poveljstva pripominja DNB, da so nemške oborožene sile z močnimi napadi presekalne od Baltika do Karpatov sovjetsko fronto v več delov, ki so morali posamezno

napadati. Zvezne med njimi je bila one-mogočena. Zaradi teh operacij so bile boljševiške sile med Baltikom in črto Vilna - Dvinsk - Riga prisiljene h kaptulaciji. Ostala skupine nemške armade so zapodile sovjetsko iz njegovih prednjih polozajev ter so tako osvobodile dokončno pred sleherno nevarnostjo najbolj izpostavljenem nemško pokrajino v. Vzhodno Prusijo. Zaradi učinkovitih akcij nemškega letalstva sovjetsko letalstvo danes skoraj ni več sposobno za ofenzivo, temveč se mora omejiti zgolj na obrambo. Številka, ki so bile objavljene v posebnih poročilih nemškega vrhovnega poveljstva, dovolj jasno kažejo, kako velik je izguba, ki je imel sovjetskih vojakov v tem silam obkolitev od naglo napredovanjem nemških motoriziranih čet. Po mnenju ameriških poročevalcev utegne biti naslednji dva ali trije dnevi odločilni v rusko-nemški vojni. V koliko se bodo rdeče čete moči držati, je odvisno samo od tega, kako naglo bo nemška pehotna luhka sledila in podpirala z veliko brzino napredovanje nemške motorizirane edinice. Po zadnjih vesteh je prav verjetno, da grozi obkolitev tudi večjemu številu sovjetskih čet na skrajnem desnem krilu fronte na Poljskem, kjer izvajajo Nemci čedalje silnejši pritisk v smeri proti Kijevu.

Berlin, 1. julija s. V pojasnilu k posebnim poročilom nemškega vrhovnega poveljstva pripominja DNB, da so nemške oborožene sile z močnimi napadi presekalne od Baltika do Karpatov sovjetsko fronto v več delov, ki so morali posamezno

napadati. Zvezne med njimi je bila one-mogočena. Zaradi teh operacij so bile boljševiške sile med Baltikom in črto Vilna - Dvinsk - Riga prisiljene h kaptulaciji. Ostala skupine nemške armade so zapodile sovjetsko iz njegovih prednjih polozajev ter so tako osvobodile dokončno pred sleherno nevarnostjo najbolj izpostavljenem nemško pokrajino v. Vzhodno Prusijo. Zaradi učinkovitih akcij nemškega letalstva sovjetsko letalstvo danes skoraj ni več sposobno za ofenzivo, temveč se mora omejiti zgolj na obrambo. Številka, ki so bile objavljene v posebnih poročilih nemškega vrhovnega poveljstva, dovolj jasno kažejo, kako velik je izguba, ki je imel sovjetskih vojakov v tem silam obkolitev od naglo napredovanjem nemških motoriziranih čet. Po mnenju ameriških poročevalcev utegne biti naslednji dva ali trije dnevi odločilni v rusko-nemški vojni. V koliko se bodo rdeče čete moči držati, je odvisno samo od tega, kako naglo bo nemška pehotna luhka sledila in podpirala z veliko brzino napredovanje nemške motorizirane edinice. Po zadnjih vesteh je prav verjetno, da grozi obkolitev tudi večjemu številu sovjetskih čet na skrajnem desnem krilu fronte na Poljskem, kjer izvajajo Nemci čedalje silnejši pritisk v smeri proti Kijevu.

Berlin, 1. julija s. V pojasnilu k posebnim poročilom nemškega vrhovnega poveljstva pripominja DNB, da so nemške oborožene sile z močnimi napadi presekalne od Baltika do Karpatov sovjetsko fronto v več delov, ki so morali posamezno

napadati. Zvezne med njimi je bila one-mogočena. Zaradi teh operacij so bile boljševiške sile med Baltikom in črto Vilna - Dvinsk - Riga prisiljene h kaptulaciji. Ostala skupine nemške armade so zapodile sovjetsko iz njegovih prednjih polozajev ter so tako osvobodile dokončno pred sleherno nevarnostjo najbolj izpostavljenem nemško pokrajino v. Vzhodno Prusijo. Zaradi učinkovitih akcij nemškega letalstva sovjetsko letalstvo danes skoraj ni več sposobno za ofenzivo, temveč se mora omejiti zgolj na obrambo. Številka, ki so bile objavljene v posebnih poročilih nemškega vrhovnega poveljstva, dovolj jasno kažejo, kako velik je izguba, ki je imel sovjetskih vojakov v tem silam obkolitev od naglo napredovanjem nemških motoriziranih čet. Po mnenju ameriških poročevalcev utegne biti naslednji dva ali trije dnevi odločilni v rusko-nemški vojni. V koliko se bodo rdeče čete moči držati, je odvisno samo od tega, kako naglo bo nemška pehotna luhka sledila in podpirala z veliko brzino napredovanje nemške motorizirane edinice. Po zadnjih vesteh je prav verjetno, da grozi obkolitev tudi večjemu številu sovjetskih čet na skrajnem desnem krilu fronte na Poljskem, kjer izvajajo Nemci čedalje silnejši pritisk v smeri proti Kijevu.

Berlin, 1. julija s. V pojasnilu k posebnim poročilom nemškega vrhovnega poveljstva pripominja DNB, da so nemške oborožene sile z močnimi napadi presekalne od Baltika do Karpatov sovjetsko fronto v več delov, ki so morali posamezno

napadati. Zvezne med njimi je bila one-mogočena. Zaradi teh operacij so bile boljševiške sile med Baltikom in črto Vilna - Dvinsk - Riga prisiljene h kaptulaciji. Ostala skupine nemške armade so zapodile sovjetsko iz njegovih prednjih polozajev ter so tako osvobodile dokončno pred sleherno nevarnostjo najbolj izpostavljenem nemško pokrajino v. Vzhodno Prusijo. Zaradi učinkovitih akcij nemškega letalstva sovjetsko letalstvo danes skoraj ni več sposobno za ofenzivo, temveč se mora omejiti zgolj na obrambo. Številka, ki so bile objavljene v posebnih poročilih nemškega vrhovnega poveljstva, dovolj jasno kažejo, kako velik je izguba, ki je imel sovjetskih vojakov v tem silam obkolitev od naglo napredovanjem nemških motoriziranih čet. Po mnenju ameriških poročevalcev utegne biti naslednji dva ali trije dnevi odločilni v rusko-nemški vojni. V koliko se bodo rdeče čete moči držati, je odvisno samo od tega, kako naglo bo nemška pehotna luhka sledila in podpirala z veliko brzino napredovanje nemške motorizirane edinice. Po zadnjih vesteh je prav verjetno, da grozi obkolitev tudi večjemu številu sovjetskih čet na skrajnem desnem krilu fronte na Poljskem, kjer izvajajo Nemci čedalje silnejši pritisk v smeri proti Kijevu.

Berlin, 1. julija s. V pojasnilu k posebnim poročilom nemškega vrhovnega poveljstva pripominja DNB, da so nemške oborožene sile z močnimi napadi presekalne od Baltika do Karpatov sovjetsko fronto v več delov, ki so morali posamezno

napadati. Zvezne med njimi je bila one-mogočena. Zaradi teh operacij so bile boljševiške sile med Baltikom in črto Vilna - Dvinsk - Riga prisiljene h kaptulaciji. Ostala skupine nemške armade so zapodile sovjetsko iz njegovih prednjih polozajev ter so tako osvobodile dokončno pred sleherno nevarnostjo najbolj izpostavljenem nemško pokrajino v. Vzhodno Prusijo. Zaradi učinkovitih akcij nemškega letalstva sovjetsko letalstvo danes skoraj ni več sposobno za ofenzivo, temveč se mora omejiti zgolj na obrambo. Številka, ki so bile objavljene v posebnih poročilih nemškega vrhovnega poveljstva, dovolj jasno kažejo, kako velik je izguba, ki je imel sovjetskih vojakov v tem silam obkolitev od naglo napredovanjem nemških motoriziranih čet. Po mnenju ameriških poročevalcev utegne biti naslednji dva ali trije dnevi odločilni v rusko-nemški vojni. V koliko se bodo rdeče čete moči držati, je odvisno samo od tega, kako naglo bo nemška pehotna luhka sledila in podpirala z veliko brzino napredovanje nemške motorizirane edinice. Po zadnjih vesteh je prav verjetno, da grozi obkolitev tudi večjemu številu sovjetskih čet na skrajnem desnem krilu fronte na Poljskem, kjer izvajajo Nemci čedalje silnejši pritisk v smeri proti Kijevu.

Berlin, 1. julija s. V pojasnilu k posebnim poročilom nemškega vrhovnega poveljstva pripominja DNB, da so nemške oborožene sile z močnimi napadi presekalne od Baltika do Karpatov sovjetsko fronto v več delov, ki so morali posamezno

napadati. Zvezne med njimi je bila one-mogočena. Zaradi teh operacij so bile boljševiške sile med Baltikom in črto Vilna - Dvinsk - Riga prisiljene h kaptulaciji. Ostala skupine nemške armade so zapodile sovjetsko iz njegovih prednjih polozajev ter so tako osvobodile dokončno pred sleherno nevarnostjo najbolj izpostavljenem nemško pokrajino v. Vzhodno Prusijo. Zaradi učinkovitih akcij nemškega letalstva sovjetsko letalstvo danes skoraj ni več sposobno za ofenzivo, temveč se mora omejiti zgolj na obrambo. Številka, ki so bile objavljene v posebnih poročilih nemškega vrhovnega poveljstva, dovolj jasno kažejo, kako velik je izguba, ki je imel sovjetskih vojakov v tem silam obkolitev od naglo napredovanjem nemških motoriziranih čet. Po mnenju ameriških poročevalcev utegne biti naslednji dva ali trije dnevi odločilni v rusko-nemški vojni. V koliko se bodo rdeče čete moči držati, je odvisno samo od tega, kako naglo bo nemška pehotna luhka sledila in podpirala z veliko brzino napredovanje nemške motorizirane edinice. Po zadnjih vesteh je prav verjetno, da grozi obkolitev tudi večjemu številu sovjetskih čet na skrajnem desnem krilu fronte na Poljskem, kjer izvajajo Nemci čedalje silnejši pritisk v smeri proti Kijevu.

Berlin, 1. julija s. V pojasnilu k posebnim poročilom nemškega vrhovnega poveljstva pripominja DNB, da so nemške oborožene sile z močnimi napadi presekalne od Baltika do Karpatov sovjetsko fronto v več delov, ki so morali posamezno

napadati. Zvezne med njimi je bila one-mogočena. Zaradi teh operacij so bile boljševiške sile med Baltikom in črto Vilna - Dvinsk - Riga prisiljene h kaptulaciji. Ostala skupine nemške armade so zapodile sovjetsko iz njegovih prednjih polozajev ter so tako osvobodile dokončno pred sleherno nevarnostjo najbolj izpostavljenem nemško pokrajino v. Vzhodno Prusijo. Zaradi učinkovitih akcij nemškega letalstva sovjetsko letalstvo danes skoraj ni več sposobno za ofenzivo, temveč se mora omejiti zgolj na obrambo. Številka, ki so bile objavljene v posebnih poročilih nemškega vrhovnega poveljstva, dovolj jasno kažejo, kako velik je izguba, ki je imel sovjetskih vojakov v tem silam obkolitev od naglo napredovanjem nemških motoriziranih čet. Po mnenju ameriških poročevalcev utegne biti naslednji dva ali trije dnevi odločilni v rusko-nemški vojni. V koliko se bodo rdeče čete moči držati, je odvisno samo od tega, kako naglo bo nemška pehotna luhka sledila in podpirala z veliko brzino napredovanje nemške motorizirane edinice. Po zadnjih vesteh je prav verjetno, da grozi obkolitev tudi večjemu številu sovjetskih čet na skrajnem desnem krilu fronte na Poljskem, kjer izvajajo Nemci čedalje silnejši pritisk v smeri proti Kijevu.

Berlin, 1. julija s. V pojasnilu k posebnim poročilom nemškega vrhovnega poveljstva pripominja DNB, da so nemške oborožene sile z močnimi napadi presekalne od Baltika do Karpatov sovjetsko fronto v več delov, ki so morali posamezno

napadati. Zvezne med njimi je bila one-mogočena. Zaradi teh operacij so bile boljševiške sile med Baltikom in črto Vilna - Dvinsk - Riga prisiljene h kaptulaciji. Ostala skupine nemške armade so zapodile sovjetsko iz njegovih prednjih polozajev ter so tako osvobodile dokončno pred sleherno nevarnostjo najbolj izpostavljenem nemško pokrajino v. Vzhodno Prusijo. Zaradi učinkovitih akcij nemškega letalstva sovjetsko letalstvo danes skoraj ni več sposobno za ofenzivo, temveč se mora omejiti zgolj na obrambo. Številka, ki so bile objavljene v posebnih poročilih nemškega vrhovnega poveljstva, dovolj jasno kažejo, kako velik je izguba, ki je imel sovjetskih vojakov v tem silam obkolitev od naglo napredovanjem nemških motoriziranih čet. Po mnenju ameriških poročevalcev utegne biti naslednji dva ali trije dnevi odločilni v rusko-nemški vojni. V koliko se bodo rdeče čete moči držati, je odvisno samo od tega, kako naglo bo nemška pehotna luhka sledila in podpirala z veliko brzino napredovanje nemške motorizirane edinice. Po zadnjih vesteh je prav verjetno, da grozi obkolitev tudi večjemu številu sovjetskih čet na skrajnem desnem krilu fronte na Poljskem, kjer izvajajo Nemci čedalje silnejši pritisk v smeri proti Kijevu.

Berlin, 1. julija s. V pojasnilu k posebnim poročilom nemškega vrhovnega poveljstva pripominja DNB, da so nemške oborožene sile z močnimi napadi presekalne od Baltika do Karpatov sovjetsko fronto v več delov, ki so morali posamezno

napadati. Zvezne med njimi je bila one-mogočena. Zaradi teh operacij so bile boljševiške sile med Baltikom in črto Vilna - Dvinsk - Riga prisiljene h kaptulaciji. Ostala skupine nemške armade so zapodile sovjetsko iz njegovih prednjih polozajev ter so tako osvobodile dokončno pred sleherno nevarnostjo najbolj izpostavljenem nemško pokrajino v. Vzhodno Prusijo. Zaradi učinkovitih akcij nemškega letalstva sovjetsko letalstvo danes skoraj ni več sposobno za ofenzivo, temveč se mora omejiti zgolj na obrambo. Številka, ki so bile objavljene v posebnih poročilih nemškega vrhovnega poveljstva, dovolj jasno kažejo, kako velik je izguba, ki je imel sovjetskih vojakov v tem silam obkolitev od naglo napredovanjem nemških motoriziranih čet. Po mnenju ameriških poročevalcev utegne biti naslednji dva ali trije dnevi odločilni v rusko-nemški vojni. V koliko se bodo rdeče čete moči držati, je odvisno samo od tega, kako naglo bo nemška pehotna luhka sledila in podpirala z veliko brzino napredovanje nemške motorizirane edinice. Po zadnjih vesteh je prav verjetno, da grozi obkolitev tudi večjemu številu sovjetskih čet na skrajnem desnem krilu fronte na Poljskem, kjer izvajajo Nemci čedalje silnejši pritisk v smeri proti Kijevu.

Berlin, 1. julija s. V pojasnilu k posebnim poročilom

Kako se obvarujemo osepnic ali koz

Proti tej nevarni bolezni imamo v cepljenju zanesljivo sredstvo

Ljubljana, 1. julija.

Angleški zdravnik Edvard Jenner, rojen 17. maja 1749, umrl 26. januarja 1823, si je pridobil nevenljivih zaslug za narodno zdravje s svojim izumom cepljenja proti osepnici ali kozam ter tako postal eden največjih dobrotnikov človeštva.

Osepnice so bile v prejšnjih stoletjih ena najstrašnejših morilčev človeštva. Posamezna obolenja so bila zelo težka in nevarna, oni ki so jih preboleli, so imeli za vse življene skrajne obraze in mnogi so celo oseplili. V epidemijah pa, ki so zahtevala na tisoče žrtev, se je razširila bolezen tem lažje, ker se je niso znali obvarovati in ubraniti. Po izkušnjah, da clovek, ki je kozé prebolel, le izjemoma zrnova oboli, so poskušali v orijentu povročiti lažje obolenje z inokulacijo (cepljenjem od bolnika), ki je profilaktično sredstvo, povzročajoč samo lahko obolenje. Soprogla angleškega poslanika v Carigradu je dala 1. 1717 tako cepiti svoje otroke in s tem tudi po Evropi v nekaterih, zlasti višjih krogih, razširila to metodo. A bilo je to obolenje še zelo nevarno. Ko so inokulari pruske princ, so bile po vsej državi zapovedane cerkevne molitve za srečen izid.

Angleški praktični zdravnik Ed. Jenner je opazoval, da se pri krvah na višnjih pojavitjo osepnicam podobni izpuščaji, ter da lahko mlekarice pri moži od tega dobre prav lahko v kratkotrajno obolenje, ki jih varuje pred osepnicami. To je bilo mlekaricam dobro znano. Ta opazovanja so privela do profilaktičnega cepljenja, ki je povzročalo le malo težav in nobenih opasnosti. Leta 1796 je Jenner cepil nekega dečka z limfo iz prsta žene, ki se je pri moži na ranjenem prstu inficirala. Na istega dečka je precepil pozneje prave osepnice brez reakcije — dokaz da je bil proti njim imuniziran. Razni poznejsi njegovi poskusi so imeli vsi povoljne uspehe tako, da je obelodanil svoje odkritje. Kmalu se je povsod razširilo. Cepilo se je s tako zvano humaniz-

rano limfo, to je od človeka (navadno otroka), ki je reagiral z dobro gnojno pustulom na cepljenje, se je iz te pustule cepilo večje število drugih otrok. Zdaj pa se uporablja skoro izključno le animalna limfa (iz pustul pri teletih, ki se v posebnih zavodih, n. pr. v Zagrebu, cepijo v veliki raznolosti v svrhu pridobivanja cepiva).

Odkar se je Jennerjev izum razšril in udomačil pri vseh narodih, so postale osepnice izredno redke bolezni in izgubile so svojo grozoto. Vendar povsem še niso zatrte in zato je potrebna pozornost in obvarovanje pred njimi. — Cepljenje je navzite neovrgljivim dokazom in njegovo velikemu pomenu in uspehu našlo dokaj nasprotnikov. Države so pa, včetek veliko korist za narodno zdravje, vedno uvedle obvezno cepljenje otrok, solarjev in vojakov ter lasti v času, ko se pojavi obolenje, odrejajo ponovno cepljenje (revakcinacijo), ker se je izkazalo, da imuniteta oslabi s časom ter ne traja vse življene, kakor se je prvotno mislilo. Profesor Notnagel je iz lastnih izkušenj med vojno 1. 1870 pripovedoval, da so nemški vojaki, ki so bili vsi vse cinirani, oboleli le v neznatni meri in v zelo majhnu številu, francoski pa, kjer ponovno cepljenje se ni bilo izvedeno, v mnogo težji meri in večjem številu. Ko je neki zdravnik v času epidemije na Stajerskem profilaktično cepil vse bolnike v nekem zavodu, je opazil, da so moški, ki so bili kot vojaki oziroma še pozneje kot v svetovni vojni vpoklicani, torej večkratno vakcinirani, mnogo manj reagirali nego ženske, ki so bile večinoma cepljene le v otroških letih — znamenje, da bi moški le redke in lažje oboleli, kakor ženske. Torej pripričamo vsakomur v njegovem lastnem interesu, da ne opusti prilike ponovnega cepljenja proti kozam ter se tako zavaruje proti obolenju. Saj so neprilike in težave, združene s cepljencem tako malenkostne, uspeh pa tako velik in blagodejen, da je zares greh, ako se zanemarja to sredstvo.

Ko je bil pisec teh vrstic deček, je vprašal svojega deda, kako da ima dr. V. Z. (takrat znani ljubljanski veljak) tako razoran obraz. Povedal mu je, da je to posledica hude bolezni, osepnice, in je te dobil, ker ga je njegov oče, zatrjuječ, da ne veje v njih načeljivost, kot dečka posadil na posteljo za koszarni obolelega človeka. Tudi pozneje se je še govorilo o tem — torej je bila to v mestu obče razširjena govorica, o katere istinitost seveda moremo domoviti. Mnogo let pozneje pa je bil na Dunaju velik ljudski shod »prijetjeven načravnega zdravljenja«, ki je izvezel v oster protest proti cepljenju koz in strastno napadal zdravnike, ki ga pripovedajo in izvrsujejo ter vlado, ki to pospešuje in veleva. Človeška strast in zaselepjenost sta torej vedno in povsod velika in ni čuda, ce se še zdaj oglašajo neverni Tomaži.

Medicina je v omejiti epidemiji koz, ki je skoraj enaka iztrebljenju te bolezni in pred vsem zasluža v posledici cepljenja — slavila svoj triumf. Pri posameznih obolenjih zatrej njih razširjanje hitro in uspešno; seveda pa mora ljudstvo pri tem sodelovati, ne pa ovirati dela zdravnikov.

Od bolnika preide kužna klica na perilo, obleko in vse predmete, ki pridejo z bolnikom v dotiku, ter na osebi, ki imajo z njim opravka. Bolesen se prenaša po dotiku, a tudi po zraku (s kašljem in razpršenjem). Kakor pri drugih načeljivih boleznih, je treba tudi upoštevati bacilnosce, to je osebe, ki so okužene, a ne obolele. — Zlasti po cunjah in okuženih predmetih se zanesete bolezen daleč od svojega izvora. Izolacija bolnikov in skrbna desinfekcija sta torej najpotrebejnejša in najnajnovejša. Izredno važno je, da se takoj pokliče zdravnik v vsakem, kolikor sumljivim primeru obolenja, zlasti ob času in v krajih, kjer se je pojavila bolezen. Ako kdo oboli nenadoma z bljuvanjem, mrzlico, bolečinami v križu, je trevedno misli na možnost obolenja za osepnico, da vedno misli na možnost obolenja za osepnicami ter takoj poklicati zdravnika.

Knjižnica zavoda razpolaga že z okrog 1000 zvezki ter se bo v kratkem dopolnila z novimi knjižnimi zbirkami. Kakor knjižnica je dobro obiskovana tudi čitalnica, kjer so na razpolago številni listi in revije.

Zavod za italijansko kulturo v Ljubljani je podprt in urešnili sleherno pobudo za

Racioniranje masti, slanine, olja in sladkorja

200 gramov masti, 100 slanine, 100 olja in 700 gramov sladkorja bomo dobivali mesečno

Ljubljana, 1. julija.

Od jutri, 2. julija dalje, se bodo v občinskih uradih delil individualne živilske nakaznice vrste C.A.I.Z. in C.A.I.Z., ki se bodo rabil za nakupovanje maščobe za hrano in sladkor, katerih konzum bo racioniran od 16. julija dalje v naslednjih obrokih: 200 g masti, 100 g slanine, 100 g olja in 700 g sladkorja. Ti obroki se bodo oddajali potrošnikom razdeljeno.

Obroki maščobe za hrano se bodo lahko izpremljeni glede na vrste in zamenjali s surovim maslom, kolikor ga bo pač na razpolago. Žanekrat se bodo moralni prebilvalci prijaviti pri svojih občinah, v katerih bivajo, do 5. julija in dvigniti ob živilski nakaznici. Za mesec julij bodo na te nakaznice prejeli polovico blaga, določene ga za vsak mesec.

Do obrokov rastlinskih maščob in sladkorja nimajo pravice prizvajalc, ki imajo zaloge in njihovi družinski članji, niti oni, ki hranijo to blago, ne glede na množino blaga, ki je v njihovi posesti.

Kolektivne civilne prehranjevalnice, javni lokalci (hoteli, restavracije, gostilne, kuhinje, kavarne, bari itd.) ter lekarne bodo morali podati izjavo, da ne hranijo nizke maščobe za hrano, ne sladkorja ter do 5. julija na osnovi povprečja svojih gostov v prejšnjem mesecu podati potrebne prijave na občine, za kar bodo prejel posebne bone za dvig primernih množin blaga pri občinskem prehranjevalnem uradu, ki bodo veljali za odgovarjajoči mesec (za julij), in sicer za odgovarjajoči polovico določenih obrokov, kakor pridajojo stehernemu prebilvalcu. Ker veljajo izjave, ki jih podajo kolektivne civilne prehranjevalnice, javni lokalci in le-

karne, toliko kakor narodila, občinski prehranjevalni uradi v primeru, da te izjave v zgoraj določenem roku ne bodo podane, ne bodo mogli poskrbeti za nakazila racioniranih maščob za prehrano in sladkorja.

PRIJAVA ZA AVGUST

Vsaka živilska nakaznica ima tudi pravni kupon za mesec avgust, ki ga bo treba izročiti dobavitelju do 18. julija razen v primeru, da postane dobavitelj sam prizvajalec in si pridobi zaloge, ali kakor koli hrani maščobe za prehrano in sladkor. V takem primeru nima več pravice do živilske nakaznice zase in za svoje družinske člane.

S svoje strani bodo dobavitelji do 20. naslednjega meseca izročili občini pravne kupone, ki so si jih preskrbeli od svojih odjemalcev ter posebej zabeležene podatke o celotnem številu kuponov in celotnih množinah maščob ter sladkorja.

Na ta način bo mogoče zavodu za prehrano Ljubljanske pokrajine o pravem času preskrbeti si potrebne zaloge blaga in jih dobaviti vse občinam v pokrajini.

Vsi prebilvalci in vse občine se pozivajo, da se prilagode tem navodilom, da pokazejo potrebno razumevanje za vse težave v sedanjem trenutku in da z zaupanjem sodelujejo z zavodom, ki je določen za razdelitev živil, da se bo na ta način uveljavila občina disciplina, ki bo omogočila pravčno razdelitev tudi za te proizvode, ki so toliko potrebeni ljudski prehrani, med vse prebilvalce.

Končno je treba opozoriti, da so določene zelo stroge kazni za vse primere nezadostnih ali napačnih prijav in izjav.

Iz Hrvatske

— Prvi bolgarski poslanik v Zagrebu. Te dni je bolgarski kralj Boris sprejel v avdienco novega bolgarskega poslanika na Hrvatskem Jordana Mečkarova. Mečkarov bo te dni že nastopil svoje novo službeno mesto in oddal poglavniku dr. Paveliču svoje poverilnice.

— Hrvatski škofje zborujejo. Hrvatski škofje, ki so na poziv zagrebskega nadškofa dr. Stepinca prišli v Zagreb, zborujejo že več dni. O tem se razgovarjajo, bo sporoceno naknadno. Zborovanja so se udeležili tudi škofje s področja, ki zdaj pridržata Italiji.

— Nova cerkevna uprava v Baranji. Iz Vatikanu je te dni prispel v Djakovski dekret Sv. Stolice, po katerem je djakovski škof dr. Anton Akšamović razrešen dolžnosti in časti apostolskega administratorja Baranje. Isti dekret določa, da bo s

1. julijem cerkevno upravo v Baranji prevezl škof Franjo Virago in Pečuhu, ki bo odsljek cerkevni poglavar Baranje. Djakovski škof dr. Anton Akšamović je vodil cerkevno pokrajino Baranje od 1. decembra 1922, ko so Baranje odcepili od Pečuhu. Baranja šteje samo 17 katoliških župnij.

— Nova velika župna. Za veliko župno velike hrvatske župe Vinodol in Podgorje s sedežem v Senju je bil te dni imenovan Miroslav Sušić, ki je svojo novo dolžnost že prevzel, za velikega župana velike hrvatske župe Plitvica in Rama pa je bil imenovan ing. Himlja Bešlagić.

— Velika hrvatska župa Zagorje s sedežem v Varaždinu je te dni začela poslovati. Pod zagorsko veliko župo spadajo politični okraji Varaždin, Novi Marof, Zlatar, Klanjec, Krapina, Pregrada, Ludbreg, Ivanec, Prelog in Čakovec.

— Imperfekt ali nedovršni pretekli čas

č'eo (bil ali bila sem), ēri (bil ali bila si), ēra (bil ali bila je), eravámo (bili ali bili smo), eraváte (bili ali bili ste), ērano (bili ali bili so).

— Perfekt ali nesestavljeni dovršni pretekli čas

fúi (bil ali bila sem), fósti (bil ali bila si), fu (bil ali bila je), fúmmo (bili ali bili smo), fóste (bili ali bili ste), fúrono (bili ali bili so).

— Futur ali prihodnji čas

sár (bom), sará (boš), sarà (bo), sarémo (bomo), saréte (boste), saránno (bodo).

— Konjunktiv sedanjosti

ch'io sia (da sem), che tu sia (da si), ch'egli sia (da on je), che noi siamo (da smo), che voi siate (da ste), ch'essi siano (da oni so).

— Imperfekt imperfekta

ch'io fóssi (jaz naj bi bil ali bila), che tu fóssi (ti naj bi bil ali bila), ch'egli fósse (on naj bi bil ali bila), ch'oi fóssimo (mi naj bi bil ali me naj bi bila), che voi fóste (vi naj bi bili ali ve naj bi bila), ch'essi fóssero (oni naj bi bili).

— Kondicional ali sedanji pogojnik

sarei (jaz bi bil ali bila), saresti (ti bi bil ali bila), sarebè (on bi bil ali bila), saremò (mi bi bili ali me bi bila), sareste (vi bi bili ali ve bi bila), sarebbero (oni bi bili ali one bi bila).

— Imperativ ali velelnik

síl! (bodi!) síl! (bol!) siámó! (bodimo!) síáte! (bodite!) síl! (naj bodo!) — Ne bádi — non éssere!

— Ojej! je zavzduhni gospod Piškur, ko je zagledal list pred sabo. »Saj sem se komaj snočnjega naučil!«

— Tegale se boš pa nocoj kar med lekcijo!« ga je potolažil Bolči. »Posebnosti nimam pripominjati. Časi in nakloni

so isti, kot sem jih bil navedel včeraj za »avére«. Kaj ne, mama, da te ne moti več, ker sem napisal, da pomeni »ero« — »bil sem«, »fúi« pa tudi »bil sem?«

— Ēro! izraža, da sem bil dlje časa, »fúi« pa, da sem bil le za hip. Ko boste gorovili, ne boste ne vi ne drugi rabili perfekta.«

— Kako pa potem izražam dovršno preteklost ali, recimo, nekaj hipnega v preteklosti?« vpraša gospod Piškur.

— Temu služi v pogovornem jeziku, pa tudi knjižno, neki sestavljeni čas, ki ga bomo že še spoznali. Imenuje se passátó prósimo.«

— Glej si no!«

— Ē' móltó interessánte, non è vero?«

— Kako?« debelo pogleda gospod Piškur. »Aha! Interessánte se pravi najbrž interesanten...«

— V našem primeru: interesantno. Ē' móltó interessánte = (to) je zelo zanimivo. Non è vero?«

— Vére! Cerkevna uprava je pri tem srepo gledal na list pred seboj, da je zadel pravo obliko.

— Si, signóre, e lo sárò sémpte.«

— Upam? Kaj se pravi, upam?«

— Upam = spéró. Upati = speráre.

— Vére = resničen, véra = resnična.«

— Gospod Piškur je pri tem srepo gledal na list pred seboj, da je zadel pravo obliko.

— Vére = resničen, véra = resnična.«

— Gospod Piškur je pri tem srepo gledal na list pred seboj, da je zadel pravo obliko.

— Vére = resničen, véra = resnična.«

Zanatska banka a. d. Ljubljana

zopet redno podeljuje
razne vrste posojil obrtnikom
in mali industriji

Pomagajmo zatirati jetiko!

Protituberkulozna zveza v Ljubljani apelira na slovensko javnost

Ljubljana, 1. julija
Protituberkulozna zveza v Ljubljani je kot predstavnica in nositeljica borbe proti jetiki poslala doslej vsake leto vsem denarnim zavodom, zavarovalnicam, industrijskim podjetjem in pridobitnim krogom prošnje, da njen protitični pokret z naklonitvami denarnih prispevkov čim izdatnejše podpori.

Protituberkulozna zveza letos sicer ni organizirala običajnega protituberkuloznega tedna, ki bi se moral prieti 13. maja in ki bi Zvezni govor prinesel mnogo koristi, da bi mogla še uspešnejše izpoljevati svoje naloge, zato se bo pa se z večjo vremeno lotila dela, da bodo sadovi njenega prizadevanja blagodejno vplivali na nesrečne žrtve jetike. Z zadovoljstvom naglašamo, da je tudi lani podprtja akcijo protituberkuloznega tedna vsa naša javnost brez izjeme.

Nočemo še posebej poudarjati, kako pomembna in potrebna ljubljanska ustanova s svojimi edinicami in dspanzerji je postala v kratkih desetih letih naša zveza, od katere ima naša ljudstvo neizmerne koristi. Kljub doseženim uspehom v borbi proti jetiki pa je ta strašna ljudska bolezna še vedno tako močna, da zahteva od nas čim več odporne sile, ki jo moramo največ iskati v gospodarskih sredstvih, da omogočimo siromašnemu jetičnemu bolniku zdravljenje in ozdravitev.

Protituberkulozna zveza deluje zdaj na skrivenem področju, toda intenzivnost njene dela ni prav nič popustila. Kljub skrivenemu delokrogu si bo tudi v bodočnosti naša zveza prizadevala, da bo njen delček koristno za zdravje naroda. Cilj in namen Protituberkulozne zveze bo pripraviti vsakemu siromašnemu jetičnemu

DNEVNE VESTI

— Naše naročnike opozarjam, da znaša od 1. julija naročnina na »Slovenski Narode« 6 lir., za inozemstvo pa 10 lir mesečno. Prosimo jih, da pri nakazovanju naročnine to upoštevajo.

— Razdeljevanje kuponov za nakup benzina za mesec julij lastnikom taksijev in tovornih avtomobilov. V prvem tednu meseca julija se bodo kuponi za nabavo benzina razdeljevali samo za taksije in tovorne avtomobile. Lastniki taksijev se morajo pri prevzemku kuponov izkazati ne samo s posebnim dovolilom za promet z mestnimi vozili, temveč tudi z obrtnim dovolilom.

— Posebna prometna dovolila za avtomobile in motocikle. Imetniki posebnih prometnih dovolil za avtomobile in motocikle, veljavnih do 30. junija, se obvezajo, da ne bodo smeli več voziti, ako ne vitezno. Visoki Komisariat tozadne utemeljene prošnje, sestavljene v obeh jezikih. Pesterki se kaznujejo po veljavnih odredbah.

— Važno za imetnike nemških bankovcev in bonov. Nemški konzulat v Ljubljani je pooblaščen odkupiti do 10. julija pod gotovimi pogoji nemške bankovce in blagajniške bone od imetnikov, ki so ih prejeli do današnjega dne od pridiplomskih nemških vojske in sicer jih odkupi po ečaju 1 nemška marka = 7.63 italijanskih lir. Odkupi jih pa samo, če se more dokazati izvor nemškega denarja. Podrobnejša pojasnila se dobre konzulatu.

— Promocija. Na pravnih fakultetih univerze v Ljubljani je bila dne 26 t. m. diploman tajnik Kmetijske zbornice g. n. agr. Jože Suha dolc iz Šušice, Dobrova pri Ljubljani.

— Cene monopolnega blaga. Zaradi zamenjave dinarjev v lire so bile cene monopolnega blaga v lirah zaokrožene in dolocene takto: Zavojek 20 cigaret vrste retva velja poslej 3.4 lire, morava 3.10 lire, zeta 2.65, ibar 2.3 in drava 1.9. Smotrite veljajo: viržinke po 50 stotink, portokalo po 35 in kratke domače po 25. Škalica vžigalnic viloje 40 stotink (60 vžigalnic), manjša škatlica po 20 stotink. Fina sli je po 2.3 lire, kuhišnica po 95 stotink, industrijska po 40 in živilska po 30 stotink kg.

— Nov grob. Včeraj je umrla v Ljubljani vzgojiteljica otrok barona Antona Codellijsa, Tilda Pucar, roj. Häuselhain. Pogreb plemenite pokojnice bo dan ob 17. uru iz grajske kapeli barona Codellijsa na pokopališču v Štefanji vasi, kjer ji položi v njegovo rodinsko grobino. Bodilj lahka zemlja, težko prizadetim svojem naše iskreno sožalje.

— Hladno, skoraj jesensko vreme Po vročih, soparnih dneh in nevitalih z halivi, smo dobili hladno, jesenskemu podobno vreme, kar je za začetek julija pač nekaj izrednega. Danes je že tretji dan, ko imamo tako vreme. V nedeljo popoldne je bilo vreme najbolj pusto. Lilo je skoraj brez prestanka in po nebu so se podili silni nizki oblaki. Včeraj je kazalo, da se bo vreme zopet zboljšalo. Do včerja se je nebo skoraj zjasnilo in ponoči je bilo nekaj časa povsem jasno. Ko smo pa davi vstali, je bilo nebo zopet močno oblačno in zutraj je bilo že nekaj kapel dejja. Vse določne se je vreme kisalo. Okrog devetih je začelo precej močno deževati. Zemlja je začela krat namočena dovolj in za letino bilo dobro, ce bi zopet postjal sonec.

— Iz sole se ni vrnil po razseliti spričeval domov dijak I. b razreda L. drž. realne gimnazije Branko Korošec, star 14 let. Zaradi slabega reda se najbrže je upa domov in je mogče s kakim tovrstjem odšel v ljubljansko okolico. Fant je oblesen v temnorjavo obleko z dolgim hlačami, nima pokrivala. Na obrazu ima

Banca artigiana s. a. Lubiana

concede nuovamente e regolarmente
ogni sorta di mutui agli artigiani
e alle piccole industrie

Pomagajmo zatirati jetiko!

Protituberkulozna zveza v Ljubljani apelira na slovensko javnost

Ljubljana, 1. julija
Protituberkulozna zveza v Ljubljani je kot predstavnica in nositeljica borbe proti jetiki poslala doslej vsake leto vsem denarnim zavodom, zavarovalnicam, industrijskim podjetjem in pridobitnim krogom prošnje, da njen protitični pokret z naklonitvami denarnih prispevkov čim izdatnejše podpori.

Protituberkulozna zveza letos sicer ni organizirala običajnega protituberkuloznega tedna, ki bi se moral prieti 13. maja in ki bi Zvezni govor prinesel mnogo koristi, da bi mogla še uspešnejše izpoljevati svoje naloge, zato se bo pa se z večjo vremeno lotila dela, da bodo sadovi njenega prizadevanja blagodejno vplivali na nesrečne žrtve jetike. Z zadovoljstvom naglašamo, da je tudi lani podprtja akcijo protituberkuloznega tedna vsa naša javnost brez izjeme.

Nočemo še posebej poudarjati, kako pomembna in potrebna ljubljanska ustanova s svojimi edinicami in dspanzerji je postala v kratkih desetih letih naša zveza, od katere ima naša ljudstvo neizmerne koristi. Kljub doseženim uspehom v borbi proti jetiki pa je ta strašna ljudska bolezna še vedno tako močna, da zahteva od nas čim več odporne sile, ki jo moramo največ iskati v gospodarskih sredstvih, da omogočimo siromašnemu jetičnemu bolniku zdravljenje in ozdravitev.

Protituberkulozna zveza deluje zdaj na skrivenem področju, toda intenzivnost njene dela ni prav nič popustila. Kljub skrivenemu delokrogu si bo tudi v bodočnosti naša zveza prizadevala, da bo njen delček koristno za zdravje naroda. Cilj in namen Protituberkulozne zveze bo pripraviti vsakemu siromašnemu jetičnemu

DNEVNE VESTI

— Naše naročnike opozarjam, da znaša od 1. julija naročnina na »Slovenski Narode« 6 lir., za inozemstvo pa 10 lir mesečno. Prosimo jih, da pri nakazovanju naročnine to upoštevajo.

— Razdeljevanje kuponov za nakup benzina za mesec julij lastnikom taksijev in tovornih avtomobilov. V prvem tednu meseca julija se bodo kuponi za nabavo benzina razdeljevali samo za taksije in tovorne avtomobile. Lastniki taksijev se morajo pri prevzemku kuponov izkazati ne samo s posebnim dovolilom za promet z mestnimi vozili, temveč tudi z obrtnim dovolilom.

— Posebna prometna dovolila za avtomobile in motocikle. Imetniki posebnih prometnih dovolil za avtomobile in motocikle, veljavnih do 30. junija, se obvezajo, da ne bodo smeli več voziti, ako ne vitezno. Visoki Komisariat tozadne utemeljene prošnje, sestavljene v obeh jezikih. Pesterki se kaznujejo po veljavnih odredbah.

— Važno za imetnike nemških bankovcev in bonov. Nemški konzulat v Ljubljani je pooblaščen odkupiti do 10. julija pod gotovimi pogoji nemške bankovce in blagajniške bone od imetnikov, ki so ih prejeli do današnjega dne od pridiplomskih nemških vojske in sicer jih odkupi po ečaju 1 nemška marka = 7.63 italijanskih lir. Odkupi jih pa samo, če se more dokazati izvor nemškega denarja. Podrobnejša pojasnila se dobre konzulatu.

— Promocija. Na pravnih fakultetih univerze v Ljubljani je bila dne 26 t. m. diploman tajnik Kmetijske zbornice g. n. agr. Jože Suha dolc iz Šušice, Dobrova pri Ljubljani.

— Cene monopolnega blaga. Zaradi zamenjave dinarjev v lire so bile cene monopolnega blaga v lirah zaokrožene in dolocene takto: Zavojek 20 cigaret vrste retva velja poslej 3.4 lire, morava 3.10 lire, zeta 2.65, ibar 2.3 in drava 1.9. Smotrite veljajo: viržinke po 50 stotink, portokalo po 35 in kratke domače po 25. Škalica vžigalnic viloje 40 stotink (60 vžigalnic), manjša škatlica po 20 stotink. Fina sli je po 2.3 lire, kuhišnica po 95 stotink, industrijska po 40 in živilska po 30 stotink kg.

— Nov grob. Včeraj je umrla v Ljubljani vzgojiteljica otrok barona Antona Codellijsa, Tilda Pucar, roj. Häuselhain. Pogreb plemenite pokojnice bo dan ob 17. uru iz grajske kapeli barona Codellijsa na pokopališču v Štefanji vasi, kjer ji položi v njegovo rodinsko grobino. Bodilj lahka zemlja, težko prizadetim svojem naše iskreno sožalje.

— Hladno, skoraj jesensko vreme Po vročih, soparnih dneh in nevitalih z halivi, smo dobili hladno, jesenskemu podobno vreme, kar je za začetek julija pač nekaj izrednega. Danes je že tretji dan, ko imamo tako vreme. V nedeljo popoldne je bilo vreme najbolj pusto. Lilo je skoraj brez prestanka in po nebu so se podili silni nizki oblaki. Včeraj je kazalo, da se bo vreme zopet zboljšalo. Do včerja se je nebo skoraj zjasnilo in ponoči je bilo nekaj časa povsem jasno. Ko smo pa davi vstali, je bilo nebo zopet močno oblačno in zutraj je bilo že nekaj kapel dejja. Vse določne se je vreme kisalo. Okrog devetih je začelo precej močno deževati. Zemlja je začela krat namočena dovolj in za letino bilo dobro, ce bi zopet postjal sonec.

— Iz sole se ni vrnil po razseliti spričeval domov dijak I. b razreda L. drž. realne gimnazije Branko Korošec, star 14 let. Zaradi slabega reda se najbrže je upa domov in je mogče s kakim tovrstjem odšel v ljubljansko okolico. Fant je oblesen v temnorjavo obleko z dolgim hlačami, nima pokrivala. Na obrazu ima

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

Predstave danes ob 16., 19. in 21. uri.

KINO UNION Telefon 22-21

Film iz življenja umetnikov

»IDEJE NAPRODAJE«

v gl. vlogah Lillian Herman, G. Porelli,

Dimitrij Murač in drugi.

Film je oprenjen s 430 napis.

Polig. lega predvajamo kratki film:

»Življenje in konec ladje S. Giorgio«

KINO MATICA Telefon 22-41

Krasen film iz Dolomitov

PLANINSKI RUDNIK

(Ho vista brillare le stelle)

Maria Gardena, Ennio Carlesi

KINO SLOGA Telefon 27-30

Danes poslednji!

»LAZ« (»LA MENZOGNA«)

Dramatična pustolovščina mladega dekleta, ki jo laž iz usmiljenja požene v briško usodo in trpljenje

so prišli povsod na vrsto brez dolgega čakanja. Ljudje so po večini zamenjali dejanje že prvi teden.

—lj Drugi koncert italijanskih solistov,

ki je bo vršil pod pokroviteljstvom Visoke komisarijata, pot v ponedeljek 7. t. v veliki Filharmonični dvorani. Ta večer bodo nastopili v sestavi trije veliki umetniki, in sicer: harfenistka Ada Russo Sassi, flavitist Arrigo Tassinati in Renzo Sabatini, ki bo igral na violo, odnosno na violi d'amore. Podrobnosti glede sporeda na nastopajočih bomo sporil, danes javljamo koncert, za katerega so vstopnice v predprodaji.

—lj Ponavljajni tečaj za popravne iz-

pite priredi letos kakor vsako leto Društvo brezposelnih profesorskih kandidatov.

Dnevnost 1 učna ura in 2 ure učenja pod vodstvom strokovnjakov. Učnina zmerna,

za revnejše popust. Starše zlasti opozarjam na prodoren uspeh teh tečajev: od

98 kandidatov, ki smo jih lani v svojem tečaju pripravili za popravni izpit, jih je izpit položilo 97! — Vpisovanje bo od 10. do 15. julija dopoldne na I. drž. realni gimnaziji v Vegovi ulici. Začetek tečaja bo 15. julija.

—lj V drugem delu koncerta Ljubljanske Zveze bo zapel moški zbor Prelovčeve »Nageljni rdeči, Poersterjevo »Zvonikarjeva, Maroltovo »Vojaška« in Bučarjevo »Tam, kjer pisana so polja«. Spored koncerta je zelo pester, primeren našemu času in zelo skrbno sestavljen.

—lj Pogreb gospe Staretove. Vzdic močnemu deževju se je v nedeljo popoldne zbral poleg ožlega sorodstva veliko število znancev pokojne gospe in prijateljev pokojnega soprog, nekdanjega občinskoga svetnika Ljubljanskega, pred njeno hišo v Dalmatinovi ulici. Pokojna gospa je bila iz znane rodbine Zupančičev z Dolskega. V svoji skromnosti se ni kazala v javnosti, na temih pa je delila pomoč siromaškom, imela odprto roko in srce za vse one ideale, za katere je živel umrli tjen soprog. Rodoljubni krog je bodo za vedno obrahljiv v najboljšem spominu.

—lj Slovenski touring klub javlja, da se dne 14. t. m. ob 1/2.20. uri vrši izredni občni zbor v restavraciji »Činkolec«, Poljanska 21. Ob nezadostni udeležbi se vrši poi ure kašmeje. Dnevnih red: sprememb pravil.

—lj Tečaj za elektriško in avtogenško varjenje (večerni od 17. do 20. ure) se bo priredil v ponedeljek 7. julija v šolski varilnici Tehnične srednje šole v Ljubljani in bo trajal 8 dni. Prijave sprejemajo do 5. julija vsako dopoldne od 9. do 10. ure šolske uprave.

—lj Tečaj za elektrošči in avtogenško varjenje (večerni od 17. do 20. ure) se bo priredil v ponedeljek 7. julija v šolski varilnici Tehnične srednje šole v Ljubljani in bo trajal 8 dni. Prijave sprejemajo do 5. julija vsako dopoldne od 9. do 10.

„Trio italiano“ se je predstavil Ljubljani

na izredno dobro obiskanem koncertu, ki mu je prisotstvoval tudi Ekse. Visoki Komisar Emilio Grazioli

Ljubljana, 1. julija.
Slavni Trio italiano je priredil včeraj v veliki filharmonični dvorani svoj prvi koncert v Ljubljani in se tako predstavil naši javnosti. Koncert, ki je bil izredno dobro obiskan in ki je napravil na občinstvo najgloblji vtis, je prisotstvoval tudi Ekse. Visoki Komisar Emilio Grazioli. Dvorana je bila nabit počasno glasbo ljubečega občinstva, ki je člane znamenitega italijanskega komornega združenja navdušeno sprejelo in nagradilo s toplim aplavzom. Koncert je bil res prvorivni umetniški izlet.

V naslednjem priobčujemo oceno našega strokovnega poročevalca:

Že pred daljšim časom napovedani koncert znanega komornega združenja »Trio italiano« je v prvem delu obsegal dve Caselovi prirediti: Vivaldijev »Sonato a tre in Clementijev »Trio v D-durku. Obema navedenima skladbama je značilna jasna, dogljana preglednost, stroga, dosledna, motivična izpeljava in stilno zanimiva akordičnost, ki ji je Casella, ne da bi izpremenil stilne bistvenosti, vdhnil silnino tudi svojega duha. V Vivaldijevi »Sonati« izstopata po melodični širini ter duhovito za mljeni gradnji drugi in tretji stavek (Allemanda in Aria), prav tako v Clementijevem »Trio« (Polonez, Rondo). V drugem delu sporeda sta sledila sodobna italijanska skladatelja Casella in Pizzetti. Caselova »Sonata a tre« je po sredstvih zgrajena čisto v duhu modernih kompozicijskih gradnih elementov in nove kompozicijske arhitektonike; poslužuje se zvezčanih in zmanjšanih intervalov, ki določajo potek melodiji ter jih dajejo ključ temu, da se ista mestoma vidno naslanja na tipično italijansko motiviko, svojevrstni značaj modernejšega zvenenja. Sličen vtis vzbuja tudi njegova, mestoma gosta in na poltonskem principu tvorjena ter zanimiva akordika, ki skupno z melodičnim činiteljem ključ atonalnemu videzu prav zaradi smiselnosti gradnje ter zgoščenosti zapušča tonalno vplivajoči značaj. Oblikovno kaže omenjena skladba mnogo značilnosti, stilno-vsebinski pa se v nej mesajo razna nastrojenja s pretežkom impresionističnega in čisto konstruktivističnega. Medtem, ko je formalni moment v celoti izrazito naglašen, se čustvena skladba raznahnje najbolj v drugem stavku (Andante cantabile), kjer se na široko in z mnogimi ponovitvami razpredejo melodije v čelu in violinu; podobi sistem je opaziti tudi v prvem (In-

troduzione ed allegro ma non troppo) in v tretjem stavku (Giga), posebno v pogledu oblikovnega tворjenja, ki izkazuje amisenost in načrtost tematične izpeljave. Instrumentalni je skladatelj zelo dobro izrabil prednosti poedinih leg posameznih instrumentov, izrecno skrb pa je posvetil kot pianist klavirju, ki že sam izraza trdno povezanost in vsebuje vrsto fines klavirske igre. Kot celota predstavlja Caselova »Sonata« zanimiv in kvalitetni prikaz sodobno usmerjenega italijanskega muzikalnega tvorca. Pizzettijev »Trio a Durus« je pisal v povsem romantičnem duhu in so mu takšnemu lastne vse značilnosti te stilne smeri. Označuje ga zelo raztegnjeno, melodično stopnjevanje motivičnosti, ki po prvih dveh stavkih (Mossu ed arioso, Largo) doseže svoj višek v tretjem delu (Rapsodia di settembre). Vsebinsko razpoloženje poslednjega stavka se posebej podpira podnaslov (calmo e contemplativo), ki se ob poslušanju utemeljuje kot povsem upravičen. Oblikovni in vsebinski gradnji odgovarajoč je tudi učinek, ki ga v marščem dviga odlično zasmovanata ter izvedena instrumentacija. Ob koncu so izjavili Še dodali Haydnov »Adagio« in »Rondo all'Ungheres« istega skladatelja.

Ves spored so izvajali člani »Italijanskega tria« Alfredo Casella kot pianist, nam znani violinist ter vodja slovitega kvarteta Alberto Poltronieri in čelist Arturo Bonucci. Nedvomno razpolaga vsak izmed njih

z visoko umetniško kapaciteto, o kateri bi podrobno razpravljanje odvet; omenim naj le, da pri vseh izstope izredno fino oblikovan, estetski dovršen ton in vsebinski globinsko pogojeno grajenje melodičnih linij, ki močno dviga umetniški potencial vsakega poedinca. Najvažnejše pri komorni zasedbi, v kakršni smo jih slišali, pa je seveda dejstvo da so s medebojno v razmerju enakovrednih členov, ki v skupnosti dosegajo tako glede vsebinskega kakor tehničnega izvajanja popolno soglasje. To pa je nedvomno najvišja potreba stopnja komorne reprodukcije ki so ji Casella, Poltronieri in Bonucci s svojo izvedbo do polnega izraza. Tehnično so bili brezhibni, vsebinsko pa so z izrazito čustveno pogibijo izklesali vse, tudi najtanjsje finese posameznih skladb ter so jim s tem posredovali visoko umetniško vrednost. To velja za prvi dve deli sporeda, slično pa tudi za vsa ostala, posebno za Caselovo »Sonato«, ki ji je skladatelj kot izvajalec prav gotovo znal vdahnil najpristrenje, svoji zamisli najvernejšo interpretacijo. Koncert »Italijanskega tria« je bil na visoki estetski stopnji in je nudil poslušalcem, ki so mu izražali iskreno priznanje, izreden umetniški užitek. Po »Poltronierjevem kvartetu« se je tudi on predstavil kot kvalitetiven korpus dovršene reproduktivne ravnin in upamo, da ne bo ostal osamljen dogodek v našem muzikalno-kulturnem življenju.

ed.

Zgodovino oceanov proučujejo

Pomembni uspehi dveh švedskih učenjakov

Dva švedska učenjaka prof. H. Pettersson in dr. Börje Källenberg iz Oceanografiskega zavoda v Göteborgu upata, da se jima bo posrečilo raziskati s pomočjo posebne naprave njune lastne konstrukcije več sto milijonov let stare oceanske plasti. Svojo napravo sta nazvala votla svinčenka in z njo nameravata dvigniti z morskega dna nove plasti usedlin, do kakršnih učenjaki še niso mogli priti. Dolgo je bil edini način dviganja usedlin z morskega dna takozvana proborna svinčenka, obstoječa iz močno obtežene cevi, ki so jo lahko potisnili do 1 m globoko v morsko dno. S to napravo so pa le težko dvignili nad 10 cm dolge vzorce usedlin. Neki ameriški učenjak je odkril način potiskanja te cevi v morsko dno s pomočjo eksplozije. Tako so mogli potisniti cev v morsko dno do 3 m globoko. Ta metoda pa ni bila samo draga, temveč tudi nevarna.

Pri konstrukciji svoje nove naprave sta se držala švedska učenjaka načela, da bi vodni tlak sam potiskal cev v morsko dno. Naprava obstaja iz do 6 m dolge cevi, ki ima na zgornjem koncu kroglo iz litine. Pri spuštanju v morje se napolni vsa cev z vodo, iz krogle pa izpraproj zrak. Posebna naprava na spodnjem koncu cevi odpre njen ventil v trenutku, ko se cev dotakne

morskega dna. Posledica tega je, da potisna morska voda v kroglo, cev se pa izprazni in vsesa v morsko dno pod silnim pritiskom vode. Že v globini 1.000 m znaša pritisk 10.000 kg, v globini 5.000 m pa celo 10.000 kg.

Švedska učenjaka sta dvignila nedavno s svojo napravo iz morja kos usedlin iz Gullmarskega fjorda na zapadni Švedski obali, dolg okrog 4.500 m. Tako sta lahko proučevala geokronološko zgodovino tega zaliva po plasti usedlin, starci najmanj 4.000 let. V podobnih obalnih vodah usedline naglo narascajo, v tisoč letih znaša prirastek približno 1 m. V velikih morskih globinah se pa povečajo usedline v 60 tisoč letih približno. Še globlje je prirastek mnogo manjši. Švedska učenjaka upata, da bo mogoče zasaditi v morsko dno 9 metrsko cev, kar bi pomenilo za znanost velik uspeh. Proučevanje vzorcev usedlin bi prineslo mnogo važnega gradiva, s pomočjo katerega bi se da izračunati stare oceanov in splošna zgodovina zemlje.

MASČEVANJE

— Ali si ti pel včeraj v gosteh pri mojih znancih?

— Da. Tam so mi šli vsi na živce.

— Aha, torej si se hotel maščevati.

S težkim srcem javljamo prežalostno vest, da nam je umrl dne 29. junija zjutraj po hudem trpijenju naš najboljši in najdražji mož, brat, zet, svak in stric, gospod.

Ivan Škarja

član bivšega državnega sveta

v Beogradu.

Beograd, Tomadio, Mirna, Ljubljana, dne 1. julija 1941.

MAGDA ŠKARJA, roj. JOSIN, sopoga — AMALIJA ČERNE, ZOFIJA, CELAR, sestri — rodbini JOSIN in dr. VRANČIĆ

Tito A. Spagnol:

IZDAJALSKA PUNČKA

Roman

— Seveda. Prav smo storili, da smo vzeli s seboj komisarja Caratia. On lahko to takoj ugotovi. Kje pa je?

— Mislim, da preiskuje park Ali naj ga pokličem? — je vprašal maresciallo Usigli. Potem je pa pripomnil: Vem, da je malo prej posnel obema mrljicema prstne odtise.

— Imenitno! Pokličite ga, ta čas mi pa pošljite barona Scalizzia, — je dejal preiskovalni sodnik in pogledal na uro. — Saj bo kmalu enajst. Danes ne bomo končali.

— Zadeva se mi zdi precej zapletena, — je pripomnil državni tožilec mrko. — Doslej niti indica se nimamo nobenega.

— Oh! — je vzkijnil sodnik. — V splošnem se take zadeve, ki se zde v začetku zelo zamotane, kaž hitro pojasnijo.

Državni tožilec je zmajal v glavo. Očividno ni delil optimizma s preiskovalnim sodnikom, ki si je bil po doslednih ugotovitvah preiskovalni sodnik ustvaril svojo sodbo, ki je pa ni hotel povedati.

Kmalu je vstopil baron Scalizzi, ni pa vedel podrediti niti omembe vrednega. Izjavil je, da je njezina navada vzeti vsak večer uspavalno sredstvo; zato da je spel, ne da bi bil kaj slišal, dokler ga

niso zbudili. K počitku je legal okrog polenajstih, nekaj časa je v postelji še čital, dokler ni začelo delovati uspavalno sredstvo, morda pol ure, potlej je pa zaspal.

— Ko ste odšli v svojo sobo, ali niste opazili tam nič posebnega? — je vprašal preiskovalni sodnik.

— Ničesar.

— Kakšne volje je bila grofica čez dan in zvezcer?

— Kakor vedno.

— Ali ne veste ničesar o nesporazumih ali prepirih med grofico in njenimi otroci?

— Ničesar, to se pravi razen slučajnega prepira iz malenkostnih vzrokov, kar se lahko vedno zgodi. Torej ničesar, kar bi moglo veljati za važno.

Preiskovalni sodnik ga je odšolil in dal poklicati grofa Stampo, ki je vstopil s svojim običajnim posomom.

Preiskovalni sodnik, ki je bil najbrž prav tako mož, gaje nekaj umih wmmwumhwlmhwlmhwlym kakor jaz že opazil neznenos domišljavost tega moža, ga je nekaj časa motril s svojimi bodečimi očmi, potem mu je pa molče namignil, naj sede. Potlej si je mirno prižgal cigareto in spregovoril z državnim tožilcem nekaj besed o prihodu izvedencev, poklicanih za naslednji dan k obdukciji, ker je bil sklenejeno raztelesiti oba mrljica v kapelici, stoeči sredi parka, kraj paviljona, kjer je stanoval upravitelj.

Preiskovalni sodnik se je slednjih obrnil na policijskega komisarja, ki je bil potrkal in vstopil.

— Tu vas čaka delo, komisar. Ugotovite, če se poznavajo prstni odtisi in primerjajte jih z že posnetimi.

Grof se je sklonil nekoliko naprej, da bi videl, kaj je izročil preiskovalni sodnik komisarju, toda le-ta mu je kazal hrbet in zato grof ni mogel opaziti koščka papirja, ki ga je bil komisar naglo spravil v svojo listnico.

— Zdaj pa k vam, — je dejal preiskovalni sodnik po komisarjevem odhodu. Odložil je nedokajeno cigareto in jih zastavljati z odločnim glasom uvodil v vprašanja zasljevanja, potlej je pa prešel k stvari in vprašal: — Povejte mi, kaj ste počeli tistega večera, ko je bil storjen zločin?

— Nič posebnega. Po večerji sem stal z drugimi v salonu, okrog poldvanaščih sem pa odšel spati. Odšli smo skupaj gori: jaz, moja žena, moja sestrica Lucia in grofa Trevi, naša gosta.

— Kaj ste pa počeli tako dolgo v salonu?

— Ker nas karte niso veselile, smo nekaj časa kramljali, potlej smo pa odšli kot rečeno spati.

— Ali ste opazili čez dan ali zvezcer sestnajstega kaj posebnega v vedenju grofice Matilde?

— Ne, bila je kakor vedno.

— Kakšni so bili vaši odnos do pokojne grofice?

— Najboljši, kar si jih morete misliti.

— Ali niste nikogar osumili?

— Ne.

— Vsi prebijate v Florenci, kjer imate hišo in drugo premoženje, kakor ste sami priznali. In živite ob svoje rente, ne da bi poleg tega še kaj zasluzili? Če sem vas prav razumele, ste brez poklica?

Nadici Druškovičevi v spomin

Trebito, 30. junija.

Neverjetno se mi zditi, da si umrl Ti, dragi Nadici. Ni te dolgo, ko sva se še videti živni v vseči. Žoper sije topico sonce kakor takrat, ko sva na počitnicah vdihavali svež gorenjski zrak. Zdi se mi, kakor da je bilo vse to včeraj. Kako brezkrivo sva preživeli tisti mesec v krogu drugih.

Zvezča, ko so zadnji žarki objemali zemljo in ko se je že spuščal mrak nad mimo vsoj, si nam ob spremjanju kitare s svojim čistim mehkim glasom zapela tako lepo, da smo kmalu vsi sladko zaspali. Bila si vedno vesela in dobre volje. Kako rada si hodila na izlete. Kadar smo šli skozi gozd, jo Tvoja pesem odmevala dalec na otro stran. Šečna si bila z nami, ko smo se kopali v čisti Sori in v veseljem smo se delali, ko si plavala tja dalec, dalec. Nikdar ne bom pozabila teh lepih dni — ki so bili, a jih ni več. Nihče si pač ni mislil, da Ti je kruta usoda določila tako kratko življenje. Grenko je pač, odreči se bodočnosti in jo pokopati v grob. V najlepših deklinskih letih si se morala ločiti od nas, ki smo Te ljubili. Odšla si v večnost, še preden si okusili vso grenkovo življenje. Ugasnilo je Tvoje mlado življenje, moj spomin nate pa ne bo ugasnil nikoli.

Vlasta Lenasičeva.

Kralj in kirurg

Kralj Avgust Saški je imel včasih kaj edne želje. Tako je nekoč obiskal v Leipzigu znanega kirurga Thierscha, ki je spadal med največje strokovnjake svoje strelke in izrazil željo, da bi prisostvoval operaciji. Med pogovorom so priprejali na operacijsko sestavo. Kralj je bil na pridobitev do 100.000 ton. Dalio se ga bo pa pridobivati do en milijon ton letno, ko bodo industrijske napravne modernizirane. Saharski premag je prav tako dober kakor francoski iz okolice Saint Etienne. Razen v pokrajini Grenadze so našli premag že na mnogih drugih krajih Sahare pa tudi v južnem Maroku, Tunisu in na severni meji Sudana. Premag je v prav tako dober kakor francoski iz okolice Saint Etienne. Razen v pokrajini Grenadze so našli premag že na mnogih drugih krajih Sahare pa tudi v južnem Maroku, Tunisu in na severni meji Sudana. Premag je v prav tako dober kakor francoski iz okolice Saint Etienne. Razen v pokrajini Grenadze so našli premag že na mnogih drugih